

Gemeente Rotterdam

Ecosysteem stedelijke cultuurregio Rotterdam

Inhoud

1. Aanleiding en vraagstelling	3
2. Omvang en aard van het culturele aanbod	6
3. Speelplek voorstellingen producerende instellingen	19
4. Bezoekers en hun herkomst	21
5. Samenwerking binnen de gemeente en de regio	25
6. Financiering	29
Bijlagen	
b1 Bronnen	33
b2 Geïnterviewde meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen, festivals 2017 en amateurinstellingen	35
b3 Geëncquêteerde meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen en festivals 2017	40
b4 Vragenlijst enquête culturele instellingen en festivals	43
Colofon	49

Hoofdstuk 1 - Aanleiding en vraagstelling

18

Aanleiding

In het recente 'Cultuurbeleid 2021-2024 Stedelijke en regionale profielen' schrijft het ministerie van OCW: "Een nauwere samenwerking tussen het Rijk en de decentrale overheden zal meer recht doen aan de regionale culturele identiteiten en de regionale culturele ecosystemen beter laten floreren. Dat draagt bij aan een bloeiend klimaat voor de kunsten in Nederland waarin een zo groot en divers mogelijke vertegenwoordiging van de bevolking wordt bediend.

Een cultureel ecosysteem is het geheel van onderling verbonden netwerken in het cultuur- en kunstenveld. Binnen deze netwerken is er een druk verkeer van mensen, ideeën, producten en geld. Een ecosysteem heeft open grenzen, maar vormt op zich een volledig toegeruste habitat waarin alle spelers goed kunnen functioneren. Het doet recht aan zijn onderscheidende regionale functie en identiteit, en het spreekt een zo groot en divers mogelijke vertegenwoordiging van de bevolking aan. De regionale ecosystemen vormen gezamenlijk het nationale en internationale culturele ecosysteem."

Hoe onderscheidt de stedelijke regio zich binnen de Nederlandse context? In de omschrijving van het culturele ecosysteem waarmee de stedelijke regio zich kenmerkt en onderscheidt, is aandacht voor:

- 'basis-, keten- en topvoorzieningen die passen bij de identiteit en mogelijkheden van de regio. Dit betreft het brede palet van disciplines (podiumkunsten, beeldende kunst, cultureel erfgoed, letteren tot film en andere creatieve (innovatieve) mediaproducties, vormgeving en architectuur alsmede voorzieningen voor cultuur-educatie en - participatie);
- de samenstelling en omvang van het publiek en niet-publiek waar-

onder demografische samenstelling & ontwikkelingen in de regio, verhouding inwoners versus (inter)nationale bezoekers;

- de relatie tussen vraag en aanbod, mede in relatie tot participatie (inclusief beoefening); pluriformiteit; cultuuronderwijs en de internationale dimensie van cultuur.

Vraagstelling aan LAgrouP

Rotterdam heeft samen met zeven steden, waaronder Den Haag, een verkenning uitgevoerd naar de culturele potentie van de regio. Uit deze verkenning blijkt dat de regio geen samenhangend profiel heeft. Als gevolg hiervan heeft de gemeente Rotterdam besloten zelf zijn eigen stedelijke cultuurregioprofiel op te stellen. Hierin heeft de gemeente overleg met de gemeente Dordrecht. Aan LAgrouP heeft de gemeente ondersteuning gevraagd bij het in kaart brengen en analyseren van het culturele ecosysteem voor de gemeente Rotterdam.

Dit is de eerste analyse van het culturele ecosysteem in Rotterdam. Omdat Rotterdam niet afgezet kan worden tegen andere steden in de regio, omdat de gegevens van potentiële benchmarksteden (nog) niet bekend zijn, en omdat dit een 'nulmeting' is en de uitkomsten niet in de tijd kunnen worden uitgezet, is het beperkt mogelijk om de uitkomsten te duiden.

Methodiek en verantwoording

In deze inventarisatie van het Rotterdamse culturele ecosysteem komen de verzamelde gegevens uit de volgende bronnen:

- voorhanden onderzoeken en beleidsplannen (zie bijlage 1);
- een overzicht van alle meerjarig gesubsidieerde instellingen, aangeleverd door de gemeente (zie bijlage 2);

- een overzicht van alle festivals die vallen onder Rotterdam Festivals, aangeleverd door Rotterdam Festivals (zie bijlage 2);
- de jaarverslagen van alle organisaties die meerjarige subsidie van de gemeente ontvangen;
- de uitkomsten van de enquête uitgezet onder de meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen en de festivals (zie bijlagen 3 en 4 voor geënuquêteerde instellingen en vragenlijst).
- Google-search, raadpleging van websites van de cultuurinstellingen en festivals en overkoepelende/brancheorganisaties.

De enquête onder de meerjarig gesubsidieerde instellingen en de festivals werd op 5 juli 2018 onder 90 culturele instellingen door de gemeente en onder 81 festivals door Rotterdam Festivals verspreid. Op 12 juli werd een reminder aan de instellingen en festivals gestuurd. Op 19 juli werd de enquête afgesloten, waarna LAgrou de uitkomsten heeft geanalyseerd. De respons op de enquête onder de meerjarig gesubsidieerde instellingen en de festivals was als volgt:

	Totale steekproef	Respons	
		absoluut	%
Meerjarig gesubsidieerde instellingen	90	59	66%
Festivals ondersteund door RF*	81	20	25%
Totaal	171	79	46%

Bron: LAgrou

De respons was lager dan gehoopt. Dit is deels te verklaren door het moment waarop de opdracht werd verleend (eind juni 2018) en als gevolg daarvan het tijdstip waarop de enquête is opgestuurd. Dit was net voor de zomervakanties en respondenten hadden een relatief korte tijd om de enquête in te vullen.

Op basis van het aantal **cultuurinstellingen** dat meerjarig wordt gesubsidieerd en het aantal instellingen dat de enquête wel heeft ingevuld, kan worden geconstateerd dat de omvang voldoende is om een redelijke indicatie te geven van bijvoorbeeld de omvang en de aard van de culturele instellingen in Rotterdam.

Wat de **festivals** betreft, is de steekproef te klein gebleken om op basis hiervan uitspraken te kunnen doen.

Daarnaast viel bij het gebruik van de diverse bronnen op dat de kwantitatieve gegevens met betrekking tot de culturele instellingen en festivals niet altijd consistent zijn. Bij alle overzichten en analyses worden daarom de bronnen vermeld waaruit de informatie afkomstig is en wordt, waar relevant, aangegeven als de uitkomsten niet consistent zijn.

Hoofdstuk 2

Omvang en aard van het culturele aanbod

In hoofdstuk 2 geven we een overzicht van de omvang en aard van het culturele aanbod en van de creatieve industrie in Rotterdam, voor zover bekend.

Omvang van het culturele aanbod

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen

In totaal zijn er 90 professionele kunst- en cultuurinstellingen die meerjarig subsidie verkrijgen van de gemeente Rotterdam (zie bijlage 2 voor het overzicht van de meerjarig gesubsidieerde instellingen).

Festivals & evenementen

Over het jaar 2017 zijn er totaal 84 festivals en evenementen die door Rotterdam Festivals worden ondersteund. Op de festivalkalender van de gemeente staan er meer festivals, variërend van grote commerciële tot kleine lokale festivals en evenementen. Van de 84 festivals worden er 13 meerjarig gesubsidieerd door de gemeente. Dat zijn: A Tale of a Tub, Arab Camera Filmfestival, Architectuur Filmfestival, Circusstad, Gergiev Festival, IFFR, Charlois Speciaal, Metropolis Festival, North Sea Round Town, Motel Mozaïque, Poetry International, Rotterdam Operadagen en Rotterdam Unlimited. (Zie bijlage 2 voor een overzicht van alle 84 festivals en evenementen in Rotterdam die worden ondersteund door Rotterdam Festivals.)

De verdeling over jaarlijks en eenmalige festivals in 2017 is als volgt:

Frequentie festivals	absoluut	%
Jaarlijks	75	89%
Eenmalig	9	11%
Totaal	84	100%
Bron: Rotterdam Festivals		

Amateurinstellingen

Er zijn 91 amateurinstellingen in Rotterdam die in 2017 subsidie bij de gemeente hebben aangevraagd. Het merendeel heeft deze subsidie ook verkregen. (Zie bijlage 3 voor de amateurinstellingen die subsidie bij de gemeente hebben aangevraagd.)

Kunstvakopleidingen

Rotterdam kent acht kunstvakopleidingen, te weten:

1. Willem de Kooning Academie. Deze opleiding is onderdeel van de Hogeschool Rotterdam. Willem de Kooning Academie had in 2017 in totaal 2.182 studenten. Het aantal buitenlandse studenten van Willem de Kooning Academie is niet bekend.
2. Piet Zwart Institute. Dit is een postdoctorale opleiding en onderdeel van Willem de Kooning Academie. Het huidige aantal studenten is 27 waarvan 25 buitenlandse studenten. Het betreft studenten van het studiejaar 2016-2018 en 2017-2019.
3. Codarts. Dit is een geaccrediteerde opleiding. Codarts had in 2016 in totaal 1.014 studenten waarvan 494 uit het buitenland met 50 verschillende nationaliteiten.
4. Grafisch Lyceum Rotterdam. Dit is een zelfstandige, geaccrediteerde opleiding. In 2017 had het Grafisch Lyceum in totaal 4.410 studenten, waarvan 3.919 MBO en 491 VMBO. Het zijn (nagenoeg) allemaal Nederlandse studenten.
5. Zangschool Rotterdam. Deze opleiding is niet geaccrediteerd. Aantal (inter)nationale studenten is niet bekend.
6. Albeda Danscollege. Dit is een geaccrediteerde opleiding. Aantal (inter)nationale studenten is niet bekend.
7. Albeda MBO Theaterschool. Dit is een geaccrediteerde opleiding. Aantal (inter)nationale studenten is niet bekend.
8. Theater Babel. Tweejarig opleidingstraject met vier modules en daarnaast masterclasses. Het is niet duidelijk of het een erkende kunstvakopleiding is. Aantal (inter)nationale studenten niet bekend.

Volgens de 'Analyse werk- en presentatieruimte in Rotterdam' van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur (RRKC) gaat het bij de eerste drie genoemde kunstvakopleidingen om de volgende aantallen afgestudeerden in 2016-2017:

Beeldende kunst

Willem de Kooning Academie: 300 - 350 bachelors (jaarlijks)

Piet Zwart Institute: 40 masters (jaarlijks)

Muziek

Codarts:

In 2016-2017 behaalden 93 studenten hun bachelors, waarvan 21 klassieke muziek, 22 jazzmuziek, 28 popmuziek, 11 wereldmuziek en 11 muziektheater. 60 studenten behaalden hun masters, waarvan 36 klassieke muziek, 10 jazzmuziek, 1 popmuziek en 13 wereldmuziek.

Dans*

Codarts:

In 2016-2017 behaalden 54 studenten hun bachelor, waarvan 25 dans, 14 docent dans en 15 circus arts.

Grafisch Lyceum Rotterdam

1.246 afgestudeerden/behaalde diploma's in 2017 (bron: Grafisch Lyceum Rotterdam, geïntegreerd jaarverslag 2017).

Het aantal studenten en afgestudeerden van de Zangschool Rotterdam, het Albeda Danscollege, Albeda MBO Theaterschool en Theater Babel is bij ons niet bekend.

Werk- en presentatieruimtes/broedplaatsen

Hieronder worden de werk-, presentatieruimtes en broedplaatsen in

beeld gebracht, gesorteerd naar **sector**, t.w. beeldende kunst, muziek, dans en nieuwe culturele makers. De hoofdbron hiervoor is de 'Analyse werk- en presentatieruimte in Rotterdam' van RRKC. Deze analyse is aangevuld met behulp van gegevens van verschillende websites.

Sector: Beeldende kunst

Volgens het RRKC-rapport verhuurt SKAR ruimtes aan 540 kunstenaars. Deze cijfers komen niet overeen met het aantal werkruimtes/galeries voor beeldende kunstenaars waarvan SKAR verhuurder is:

Aantal werkruimten** / ateliers	Verhuurder	Aantal huurders	Aantal presentatieruimten
291	SKAR	491	n.b.

Bron: www.sk-ar-ateliers.nl

Versillende documenten laten ook andere cijfers voor SKAR zien. Volgens het Atelier- en broedplaatsenbeleid 2017-2021 van de gemeente Rotterdam beheert SKAR 350 ateliers. NB: niet alle ruimtes die door SKAR worden verhuurd zijn uitsluitend voor beeldende kunstenaars.

THE AUTONOMOUS FABRIC, een initiatief van de 'Autonomous Practices department' van de Willem de Kooning Academie, brengt het grootste deel van de zelf organiserende kunstenaars in Rotterdam in kaart. In totaal gaat het daarbij om 89 initiatieven.

Aantal kunstenaars

- Uit onderzoek van de gemeente naar de visuele kunsten (september 2017) blijkt dat 780 kunstenaars een atelier in Rotterdam houden. Een deel van deze kunstenaars huurt een ruimte van SKAR.
- Het aantal kunstenaars dat in 2017 bij de CBK Rotterdam staat ingeschreven is 1.452.
- Street art: er zijn circa 200 kunstenaars actief in street art (bron: RRKC).

Sector: Muziek

	Aantal oefencentra	Aantal werk-ruimten/locaties	Aantal presentatie-ruimten/podia
Popmuziek	29	70	110 (a)
Jazz	n.b.	3	7 (b)
Klassieke en hedendaagse muziek	n.b.	3 (c)	7
Wereldmuziek	n.b.	1 (d)	3

(a) Definitie 'podia' volgens Popunie: plekken, waar minimaal 1x per jaar Rotterdamse popmuziek wordt geprogrammeerd

(b) Daarnaast incidenteel gebruik andere podia.

(c) Daarnaast incidenteel gebruik andere plekken (buurthuizen, kantoren / kraakpanden)

(d) Daarnaast incidenteel gebruik anti-kraakpanden en oude schoolgebouwen

Bron: www.popunie.nl (popmuziek) en RRKC (overige muziekgenres)

Sector Theater

Aantal oefencentra	Aantal werk-ruimten/locaties	Aantal presentatie-ruimten/podia
5	13	6

Bron: RRKC

Sector Dans

Aantal oefencentra	Aantal werk-ruimten/locaties	Aantal presentatie-ruimten/podia
4	n.b.	5

Bron: RRKC

Sector: Nieuwe culturele makers

Aantal oefencentra	Aantal werk-ruimten/locaties	Aantal presentatie-ruimten/podia
2	n.b.	5

Bron: RRKC

In het **Atelier- en broedplaatsenbeleid 2017-2021** van de gemeente Rotterdam is een lijst opgenomen van atelierpanden, kunstenaarscollectieven, maakplekken en broedplaatsen die bij de gemeente bekend zijn. Deze lijst omvat:

- 29 ateliers
- 4 broedplaatsen
- 7 kunstenaarsinitiatieven
- 9 creatieve bedrijfsverzamelgebouwen
- 7 maker spaces
- 5 creatieve productieplekken

Overige culturele aanbod

Bioscopen

In 2017 waren er in Rotterdam in totaal zes bioscopen. Dit zijn:

- Kinopolis Cinerama
- Kino Rotterdam
- LantarenVenster
- Pathé de Kuip
- Pathé Schouwburgplein
- Theater Zuidplein

Deze bioscopen beschikken gezamenlijk over 39 doeken en 7.915 stoelen. LantarenVenster is een filmtheater en ontvangt meerjarige subsidie van de gemeente. Theater Zuidplein is een (door gemeente gesubsidieerd) podium, maar vertoont ook films. De overige vier bioscopen zijn commerciële bedrijven. (Bron: jaarverslag NVBF)

Creative industrie

Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie omschrijft de creatieve industrie als eCultuur en gaming, productontwerp, grafisch ontwerp en mode, architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur en allerlei mogelijke samenwerkingen met en tussen deze disciplines.

Uit Werkprogramma Creatieve Industrie 2015-2020

In het werkprogramma Creatieve Industrie 2015-2020* van de gemeente wordt de sector niet afgebakend naar subsectoren. Wel wordt aangegeven dat de gemeente een aantal subsectoren met nadruk wil faciliteren omdat zij bij uitstek passen bij ontwikkelingen in de stad:

- architectuur: organisaties zoals AIR en IABR;
- vormgeving/design: design en (nieuwe) maakindustrie, design en traditioneel vakmanschap en ambachten;
- applied en serious gaming: sterke spelers in Rotterdam, samenwerking tussen opleidingen op verschillende onderwijsniveaus in afstemming met de bedrijfstak;
- eCultuur: samenwerking kunst, creativiteit en technologie.

Er tekent zich in de stad een aantal gebieden af met een rijke voedingsbodem voor creatieve bedrijfstakken, vaak in combinatie met andere sectoren en/of de maakindustrie. Deze 'zones' zijn:

- Central District met organisaties zoals Zus, Annabelle, HipHopHuis, Operator Radio, IABR, Schieblock en Luchtsingel.
- ZoHo met organisaties zoals Roodkapje, BIRD, Mothership, Kriterion, Transistor, Dance4Health, MLA+ Architects en OMA.
- Merwe-Vierhavens met organisaties zoals M4H, Design Dock Rotterdam, Studio Roosegaarde en Joep van Lieshout en muziek.
- RDM Campus met organisaties zoals architectuur, internet valley.
- Oude Westen met organisaties zoals De Machinist, De Schiecentrale en Van Nellefabriek.

- Hoogkwartier met organisaties zoals MVRDV, Kunstuitleen, De Garage, en Music Production Academy.
- Kop van Zuid (Wilhelminapier, Katendrecht) met organisaties zoals culturele instellingen (Luxor, Fotomuseum, LantarenVenster, Foto Academie, Walhalla, Codarts Circusarts, Circus Rotjeknor), Food Factory, Fenix Music Factory en creatieve bedrijven in Fenix 1.
- Oude Noorden (Noordplein/Zwaanshals/Bergweg) met organisaties zoals Studio De Bakkerij, De Wasserij en design en mode.

Een aantal cijfers uit Economische Verkenning Rotterdam 2018

De creatieve industrie omvat in de Economische Verkenning Rotterdam 2018 drie sectoren te weten: 1) kunsten en cultureel erfgoed, 2) media en entertainmentindustrie en 3) creatieve zakelijke dienstverlening.

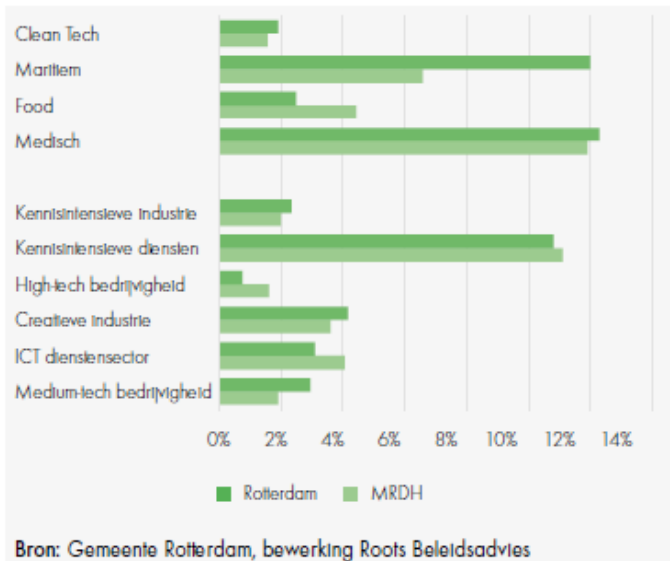
In de Economische Verkenning Rotterdam staat het volgende:

- 4,2% van de werkgelegenheid in Rotterdam wordt gerealiseerd in de creatieve industrie (zie tabel volgende pagina).
- Groei werkgelegenheid in de creatieve industrie was 30% in Rotterdam in de periode 2012-2017 (zie tabel volgende pagina).
- In de creatieve industrie werden driemaal zoveel bedrijven gestart als in het maritieme cluster (referentie als belangrijkste cluster in Rotterdam) en deze bedrijven creëerden ook meer werkgelegenheid dan in het maritieme cluster.
- Rotterdam blijkt zich in toenemende mate te specialiseren in detailhandel, horeca en recreatie, creatieve industrie en ICT.

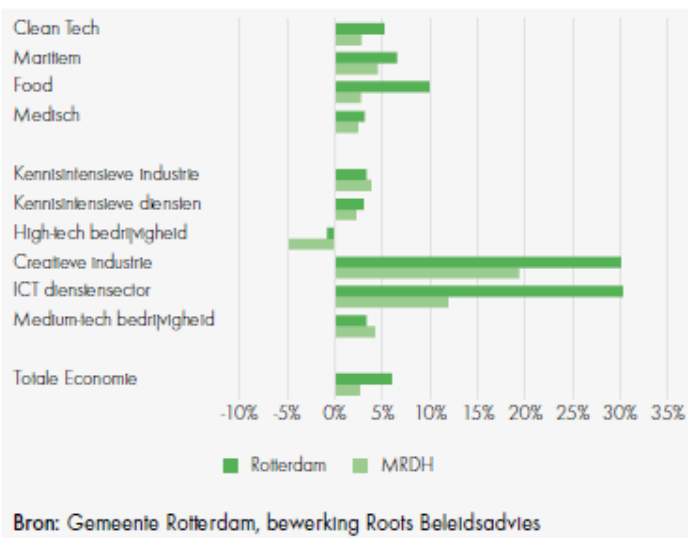
Onderwijsinstellingen op het gebied van de creatieve industrie

- Piet Zwart Instituut heeft digitaal ontwerpen in zijn curriculum;
- Grafisch Lyceum, grootste (MBO) opleider grafische vormgeving;
- Hogeschool Rotterdam met onder andere een master stedenbouw, de opleiding tot productontwerper, media en entertainment management.

Banen per sector (als % van totaal), 2017

Ontwikkeling aantal banen per sector, 2012-2017

Kwantitatieve gegevens over subsectoren creatieve industrie

Vormgeving en ontwerp

- *Architecten*: in Rotterdam staan 900 architectenbureaus* vermeld. Dit is 11,1% van alle *architecten* in Nederland (bron: BNA, juli 2018). Rotterdam heeft een specialisatie in het domein architectuur (bron: Monitor Creatieve Industrie 2016). In Rotterdam is een aantal internationaal bekende architectenbureaus gevestigd, zoals OMA en MVRDV, AMO de research en design studio van OMA en ZUS (Zones Urbaines Sensibles).
- *Stedenbouw en landschapsarchitectuur*: de BNSP (Beroepsvereniging van Nederlandse Stedenbouwkundigen en Planologen) vermeldt negen stedenbouwkundige bureaus in Rotterdam (bron www.bnsp.nl, juli 2018). De NVTL (Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur) vermeldt 16 bureaus in Rotterdam (bron: www.nvtl.nl, juli 2018).
- *Communicatie en grafisch ontwerp*: 118 ontwerpers die in Rotterdam zijn gevestigd, zijn ingeschreven bij de BNO (Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers) (bron: www.nbo.nl, juli 2018).
- *Industrieel en productontwerp*: geen informatie over productontwerpers in Rotterdam gevonden.

Media- en entertainmentindustrie

- Er is geen informatie gevonden over media- en entertainmentindustrie (radio, televisie, persmedia, film, muziekindustrie, boekenindustrie, overige uitgevers en live entertainment) in Rotterdam.

Overige creatieve industrie

- *Gaming*: Rotterdam stond in 2015 op de tweede plaats met 273 banen in de game-industrie (bron: Game Monitor 2015). Rotterdam heeft een uitgesproken profiel in deze sector. Vrijwel alle banen in de Rotterdamse gaming liggen in gameontwikkeling en -productie met

een nadruk op serious gaming (gaming ten behoeve van leren en kennisdelen). Rotterdam kent dan ook een aantal gamingbedrijven van internationale faam, zoals Ranj, VStep en DPDK. Serious gaming is een bedrijfstak, die nog van bescheiden omvang is, maar veel groeipotentie krijgt toegedicht. (Bron Serious Gaming, 2015)

- Digital design: in Rotterdam werken circa 1.300 mensen in de digital design (bron: Monitor Creatieve Industrie 2016);
- *eCultuur*: geen informatie gevonden over eCultuur in Rotterdam;
- *Mode*: geen informatie gevonden over modeontwerpers in Rotterdam.

Aard van het culturele aanbod - hoofddiscipline

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen

Bijna een kwart van de 90 meerjarig gesubsidieerde instellingen heeft als **hoofddiscipline** productie podiumkunsten. Daarbinnen zijn productie podiumkunsten muziek en theater de belangrijkste hoofddisciplines, maar ook productie podiumkunsten dans en jeugd zijn vertegenwoordigd in de stad. Het gaat hierbij alleen om het *aantal* instellingen en niet om hun omvang.

De hierop volgende belangrijke hoofddisciplines zijn: presentatie podiumkunsten (14%), talentontwikkeling (13%) en de creatieve industrie (11%). Onder de categorie 'anders' vallen festivals die niet zelf produceren, organisaties die onder meerdere disciplines vallen en geen

Aantal instellingen per hoofddiscipline	absoluut	%
Productie podiumkunsten	21	23%
- waarvan productie podiumkunsten muziek	8	9%
- waarvan productie podiumkunsten theater	7	8%
- waarvan productie podiumkunsten dans	4	4%
- waarvan productie podiumkunsten jeugd	2	2%
Presentatie podiumkunsten	13	14%
Talentontwikkeling	12	13%
Creatieve industrie	10	11%
Beeldende kunst	8	9%
Musea en erfgoed	7	8%
Letteren en debat	6	7%
Film	3	3%
Anders	10	11%
Totaal	90	100%

Bron: Enquête LAgroun en gemeente, bewerking: LAgroun

hoofddiscipline kunnen noemen, maar ook overkoepelende en intermediaire organisaties zoals Rotterdam Festivals, SKAR en Cultuur Concreet.

In de enquête onder de culturele instellingen is gevraagd welke nevendisciplines, naast de hoofddiscipline, belangrijk zijn. De meest genoemde **nevendisciplines** zijn talentontwikkeling (32%) en productie podiumkunsten theater, muziek, dans en jeugd samen (24%) en presentatie podiumkunsten 12%.

De gemeente Rotterdam heeft de meerjarig gesubsidieerde instellingen ingedeeld naar **genres** waarbij meerdere genres per instelling mogelijk zijn. De indeling naar genre is als volgt:

Genres	absoluut	%
Muziek	46	32%
- waarvan populaire muziek	27	18%
- waarvan klassieke muziek	12	8%
- waarvan jazzmuziek	7	5%
Theater	24	16%
Dans	14	10%
Beeldende kunst	20	14%
Literatuur	13	9%
Film	7	5%
Musea en erfgoed	10	7%
- waarvan (natuur)historisch	7	5%
- kunst	3	2%
Nieuwe Media	5	3%
Design	4	3%
Architectuur	3	2%
Totaal	146	100%

Bron: gemeente Rotterdam, bewerking LAgroun

Volgens de indeling van de gemeente is het meest genoemde genre muziek (32%) met daarbinnen populaire muziek (18%) als nummer 1. Het tweede meest genoemde genre is theater (16%) gevolgd door beeldende kunst (14%).

Festivals

De festivals zijn niet, zoals de meerjarig gesubsidieerde cultuurinstellingen, ingedeeld naar hoofddisciplines, maar naar zeven thema's* (zie tabel hieronder). De meeste festivals vallen onder het thema 'internationale cultuurstad'. Rotterdam Festivals omschrijft dit thema als 'toonaangevende festivals waarmee professionals en liefhebbers uit het binnen- en buitenland worden getrokken'. Het tweede belangrijke thema waar festivals onder vallen is 'City lounge'. Dit zijn festivals die bijdragen aan een levendige binnenstad.

Festivals naar thema	absoluut	%
Internationale cultuurstad	29	35%
City lounge	18	21%
Moderne architectuurstad	9	11%
Jonge stad	8	10%
Maritieme stad	7	8%
Multiculturele stad	7	8%
Internationale sportstad	5	6%
Overig	1	1%
Totaal aantal festivals	84	100%

Bron: Rotterdam Festivals, bewerking LAgrouP

Amateurinstellingen

Rotterdam kent veel koren: circa de helft van de 91 amateurinstellingen die ondersteuning bij de gemeente hebben aangevraagd, zijn amateurkoren.

Aard van het aanbod: basis-, keten- en topvoorzieningen

Omschrijving van basis-, keten- en topvoorzieningen

Het culturele ecosysteem waarmee de stedelijke regio zich kenmerkt en onderscheidt, moet ingedeeld worden langs de lijn van basis-, keten- en topvoorzieningen. In het 'Cultuurbeleid 2021-2024 Stedelijke en regionale profielen' omschrijft het ministerie van OCW de basis-, keten- en topvoorzieningen als volgt:

- Tot de **basis** behoren voorzieningen die dicht bij de bewoners worden georganiseerd; humuslaag van de stedelijke regio. Er worden verbindingen gemaakt met andere maatschappelijke en economische domeinen. De financiering van deze instellingen gebeurt voornamelijk uit gemeentelijke middelen. Landelijke bijdragen komen met name in de vorm van programma's van het Fonds Cultuurparticipatie.
- Tot de **keten** behoren voorzieningen die zich richten op talentontwikkeling, productieklimaat en arbeidsmarkt. Deze voorzieningen zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor creatieven (productiehuizen, broedplaatsen, arbeidsmarkt). Afstemming binnen de stedelijke regio is noodzakelijk. De financiering is door meerdere gemeenten en de provincie gezamenlijk; in enkele gevallen ligt medefinanciering door het Rijk in de rede, omdat er een landelijk belang is.
- **Topvoorzieningen** zijn voorzieningen met regionale en/of (inter)nationale uitstraling passend bij makersklimaat, publiek en identiteit. Onderdeel daarvan zijn ook BIS-instellingen waarbij het Rijk vanwege het nationale belang (een deel van) de financiering op zich neemt.

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen

Volgens de gemeente zijn de meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen* als volgt over de categorieën basis-, keten- en topvoorzieningen ingedeeld:

Aantal instellingen naar basis, keten en top	absoluut	%
Top	24	27%
Keten	43	48%
Basis	22	25%
Totaal	89	100%
Bron: gemeente Rotterdam, bewerking LAgrouP		

Ruim een kwart van de voorzieningen (24 culturele instellingen) zijn door de gemeente gecategoriseerd als topvoorzieningen. In Rotterdam maken acht instellingen deel uit van de Basisinfrastructuur (BIS) van OCW, namelijk: Het Nieuwe Instituut, IFFR, Maas theater en dans, Nederlands Fotomuseum, Rotterdams Philharmonisch Orkest, Scapino, Theater Rotterdam en Witte de With Centre for Contemporary Art. Deze behoren in ieder geval, vanwege hun (inter)-nationale belang, tot de top. In de overzichten op de volgende pagina's staan de culturele instellingen naar basis, keten en top weergegeven.

De indeling van de gemeente laat een brede verdeling van de topvoorzieningen over de verschillende hoofdisciplines zien. Alleen talentontwikkeling heeft geen topvoorziening. De meest genoemde cultuurinstellingen in de top vallen onder de volgende hoofdisciplines:

- musea en erfgoed (vier instellingen);
- creatieve industrie (vier instellingen);
- podiumkunsten muziek (drie instellingen);
- beeldende kunst (drie instellingen).

Keteninstellingen zijn het meest vertegenwoordigd bij de volgende hoofdisciplines:

- de podia (negen instellingen);
- beeldende kunst (vijf instellingen);
- creatieve industrie (vijf instellingen);
- talentontwikkeling (vijf instellingen).

Festivals

Volgens de gemeente is de verdeling van de relevante **jaarlijks terugkerende** festivals over de categorieën top, keten en basis als volgt:

Aantal festivals naar basis, keten en top	absoluut	%
Top	11	18%
Keten	27	44%
Basis	24	39%
Totaal	62	100%
Bron: gemeente Rotterdam, bewerking LAgrouP		

Minder dan een vijfde van de festivals (11 festivals) is door de gemeente gecategoriseerd als topvoorziening. Een van de topfestivals, IFFR, zit in de Basisinfrastructuur van OCW. Het merendeel van de festivals behoort tot de ketenvoorzieningen. In de overzichten op de volgende pagina's staat per festival aangegeven of het valt onder basis, keten of top.

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen naar discipline en basis-, keten- en topvoorzieningen

Hoofddiscipline	basis	keten	top
Beeldende kunst		A Tale of a Tub	Museum Boijmans van Beuningen
		Centrum Beeldende Kunst	Witte de With
		Garage Rotterdam	Kunsthall
		Roodkapje	
		Showroom MAMA	
Creatieve industrie	Caesar (Route du Nord)	Architectuur Instituut Rotterdam (AIR)	Architectuur Filmfestival
		De Player	Het Nieuwe Instituut (HNI)
		Design Platform Rotterdam	Internationale Architectuur Biennale
		HipHop in je Smoel (HIJS)	V2
		VIVID	
Film		Arab Camera Festival	IFFR
		LantarenVenster	
Letteren en debat	Arminius	Passionate Bulkboek	Poetry International
	Bibliotheek Rotterdam		
	Verhalenhuis Belvédère		
Musea en erfgoed	Museum Rotterdam		Chabot Museum
	Natuurhistorisch Museum		Maritiem Museum
	RoMeO		Nederlands Fotomuseum
			Wereldmuseum
Podia	Laurenskerk	Baroeg	De Doelen
	Studio de Bakkerij	BIRD	Luxor
		De Nieuwe Lichting	
		Jazz International Rotterdam	
		Live at Rotown	
		Metropolis festival	
		Theater Walhalla	
		Theater Zuidplein	
		WMDC/Grounds	
Bron: gemeente Rotterdam, bewerking LAgrouP			

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen naar discipline en basis-, keten- en topvoorzieningen

Hoofddiscipline	basis	keten	top
Productie podiumkunsten dans		Dansateliers	Conny Janssen Danst
		Xclusiv (voorheen Got Skills)	Scapino
Productie podiumkunsten jeugd		Jeugdtheater Hofplein	Maas theater en dans
Productie podiumkunsten muziek		Laurenscontorij	Gergiev Festival
		Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest	Rotterdam Philharmonisch Orkest
		DoelenEnsemble	Rotterdamse Operadagen
		Sinfonia	
Productie podiumkunsten theater	Rotterdams Wijktheater	RCTH (Theater Babel en Maatwerk)	Hotel Modern
	Theater Netwerk Rotterdam	Wunderbaum	Theater Rotterdam
		Urland	
Talentontwikkeling	Circus Rotjeknor	Epitome Entertainment	
	Digital Playgrounds	Music Matters	
	Future in Dance	Popunie	
	HipHopHuis	Prinses Christina Concours	
	Punt 5	Roots en Routes	
	SKVR		
	Villa Zebra		
Anders	Cultuur Concreet	Motel Mozaïque	Circusstad
	Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam	North Sea Round Town	
	Kunstweekend Charlois Speciaal	Rotown Magic	
	Watch that Sound	Rotterdam Unlimited	
		Stichting Kunstaccommodatie Rotterdam	
		WORM	
Bron: gemeente Rotterdam, bewerking LAgrouP			

Festivals naar basis-, keten- en topvoorzieningen

basis	keten	top
010 SAYS IT ALL	A Tale of a Tub	Architectuur Festival Rotterdam
15e International Shantifestival	Arab Camera Festival	Art Rotterdam Week
Bevrijdingsfestival Zuid-Holland	Baroeg Open Air	Circusstad
Charlois Speciaal	CAMERA JAPAN Festival	Flamenco Biennale
Dag van de Architectuur Open House R'dam	Camarettenfestival	IFFR
Dag van de Romantische Muziek	De Parade	Gergiev Festival
De Nacht van de Kaap	Festival Latino Americano R'dam	OBJECT Rotterdam
Djemaa el Fna - Eetplein R'dam	Festival Magia	Operadagen Rotterdam
Dogparade 010	Geen daden maar Woorden Festival	Poetry International
Het Nationale Vuurwerk	International Comedy Festival R'dam	Port of R'dam North Sea Jazz Festival
IJsvrij Park Festival	La Notte, nacht van de andere film	Rotterdam Photo
Oude Haven Zomerfestival	Metropolis Festival	
Parfum de BoemBoem	Motel Mozaïque	
Pleinbioscoop	North Sea Round Town	
Ronde van Katendracht	Nationale Taptoe	
Rotterdam Chinese New Year	OVG Veerhavenconcert	
Rotterdam Pride	Raggae Rotterdam	
Rotterdamse Dakendagen	Rec.Festival	
Sinterklaasintocht	Rotterdam Bluegrass Festival	
Stadsfestival Op z'n Rotterdams	Rotterdamse Popweek	
Verborgten tuinen	Rotterdam Unlimited	
Welkom Thuis Straattheater Festival	Slide Factory, European Trombone Festival	
Wereldhavendagen	Sodade Festival	
ZigZag Zuid	Sportfilmfestival	
	TEC ART R'dam	
	Wildlife Film Festival Rotterdam	
	World Port Busker Festival	

Bron: gemeente Rotterdam, bewerking LAGroup

Witte vlekken m.b.t. de omvang en aard van het aanbod

- informatie van verdeling van de Rotterdamse festivals over disciplines;
- informatie over de aard van het amateuraanbod;
- informatie over de omvang en aard van het niet-gesubsidieerde cultuuraanbod met uitzondering van bioscopen;
- informatie over de aard en omvang van de creatieve industrie is beperkt en enigszins versnipperd.

Hoofdstuk 3

Speelplek voorstellingen producerende instellingen

Speelplek voorstellingen producerende instellingen

Een van de prestatie-indicaoren die de meerjarig gesubsidieerde producerende podiumkunstinstanties rapporteren, betreft het aantal voorstellingen/presentatie dat wordt gespeeld in Rotterdam en daarbuiten.

Het betreft 15 gezelschappen. Deze 15 gezelschappen spelen gezamenlijk meer dan 3.000 voorstellingen waarvan circa twee derde in Rotterdam en een derde daarbuiten.

Producerende podiumkunsten instellingen	Absoluut	in %
Totaal aantal instellingen	15	
Totaal aantal voorstellingen	3.132	100%
Aantal voorstellingen in Rotterdam	1.989	64%
Aantal voorstellingen buiten Rotterdam	1.143	36%
Bron: gemeente Rotterdam, bewerking LAgrouP		

Hoofdstuk 4

Bezoekers en hun herkomst

Aantal bezoeken

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen

Van de in totaal 90 meerjarig gesubsidieerde cultuurinstellingen is van 79 instellingen* het totale aantal bezoeken bekend.** In totaal trekken deze instellingen in Rotterdam ruim 6,5 miljoen bezoeken in 2017. De bibliotheek is de grootste Rotterdamse publiekstrekker met ruim een derde van het totaal aantal bezoeken in Rotterdam. De top 10 van de overige meerjarig gesubsidieerde instellingen **tezamen** trekt in totaal bijna 2,8 miljoen bezoeken.

Bezoeken in Rotterdam meerjarig gesubsidieerde instellingen	x 1.000	in %
Totaal bezoeken in Rotterdam	6.485	100%
- Bibliotheek*	2.290	35%
- overige gesubsidieerde instellingen	4.195	65%
Totaal bezoeken exclusief bibliotheek	4.195	100%
- waarvan aan Rotterdam Unlimited	488	12%
- waarvan aan De Doelen	404	10%
- waarvan aan Luxor	315	8%
- waarvan aan IFFR	304	7%
- waarvan aan Boijmans van Beuningen	314	7%
- waarvan aan LantarenVenster	249	6%
- waarvan aan de Kunsthal	218	5%
- waarvan aan Theater Rotterdam	188	4%
- waarvan aan Maritiem Museum	180	4%
- waarvan aan RPhO	111	3%
Totaal top 10 instellingen (excl. bibliotheek)	2.772	66%
Bezoekaantal overige 69 instellingen	1.423	34%

* Exclusief digitale bezoekers en uitleningen Bibliotheek op School

Bron: gemeente, bewerking LAgrou

* Van sommige instellingen is het bezoekaantal niet bekend: Architectuur Film Festival, Digital Playground, Het Nieuwe Instituut, Charlois Speciaal en Watch that sound

** Een aantal instellingen trekt geen bezoekers zoals Cultuur Concreet, SKVR, KCR en SKAR. Ook Rotterdam Festivals is niet meegenomen, omdat het geen bezoekers ontvangt (de festivals daarentegen wel).

Van 74 van de 90 culturele instellingen is bekend hoeveel educatieve bezoeken de instellingen trekken. In totaal zijn dat 474.000 educatieve bezoeken (van Rotterdamse scholen en daarbuiten). Van 20 van de 74 instellingen is bekend wat de verdeling is over primair, voortgezet en hoger onderwijs. De verdeling naar type onderwijs staat weergegeven in de volgende tabel:

Educatieve bezoeken	
Totaal educatieve bezoeken (x 1.000)	474
Aantal educatieve bezoeken waarvan type onderwijs bekend (x 1.000)	327
- waarvan uit PO	61%
- waarvan uit VO	37%
- waarvan uit HO	3%
Bron: gemeente Rotterdam, bewerking LAgrou	

Festivals

Van 81 van de 84 festivals in 2017 zijn de bezoekaantallen bekend. Deze festivals trekken in totaal ruim 2,3 miljoen bezoeken in 2017. Er is een overlap met het totale bezoek aan de meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen bij 13 festivals (samen bijna 1 miljoen bezoekers). De top 10 festivals trekken tezamen 1,6 miljoen bezoekers, 70% van het totale bezoek aan de 81 festivals (zie tabel op de volgende pagina).

Amateurinstellingen die ondersteuning hebben aangevraagd

Niet bekend.

Festivals	x 1.000	in %
Totaal festivalbezoeken 81 festivals	2.286	100%
Rotterdam Unlimited	488	21%
Wereldhavendagen	425	19%
IFFR	304	13%
North Sea Round Town	91	4%
Port of Rotterdam North Sea Jazz festiva	75	3%
Nationaal Vuurwerk	60	3%
Bevrijdingsfestival	50	2%
Stadsfestival Op z'n Rotterdams	40	2%
Rotterdam Pride	33	1%
Motel Mozaique	32	1%
Totaal top 10 festivals	1.598	70%
Bezoekaantal overige 71 festivals	687	30%

Bron: gemeente, bewerking LAgrou

Overige culturele aanbod

Bioscopen

Het aantal bezoeken aan vijf bioscopen, exclusief LantarenVenster die bij de meerjarig gesubsidieerde instellingen is opgenomen, bedroeg 2,9 miljoen in 2017.

Totaal aantal bezoeken culturele aanbod

Het totaal aantal bezoeken aan (1) de meerjarig gesubsidieerde cultuurinstellingen, (2) de festivals die worden ondersteund door Rotterdam Festivals en (3) de bioscopen in Rotterdam was in 2017 bijna 11 miljoen. (Dit is exclusief dubbeltellingen.)

Segmentatie publiek naar heavy, medium en light users

Het Rotterdams publiek kan worden verdeeld in: 21% heavy users, 11% medium users en 68% light users (bron: Wat wil het publiek - Rotterdam, cultuur en publiek in kaart gebracht, Rotterdam Festivals, 2015).*

Herkomst van de bezoekers

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen

Van 63 van de 79 meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen is bekend of ingeschat wat de herkomst van het bezoek is in 2017. Dat is, inclusief de bibliotheek en de top 10 van overige grootste publiekstrekkers. Het betreft niet alle gesubsidieerde instellingen en de verdeling naar herkomst is een combinatie van onderzoek en schattingen en geeft derhalve een indicatie van de herkomst van de bezoekers aan meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen.

Herkomst bezoek	x1.000	in %
Totaal bezoek waarvan herkomst bekend	6.362	100%
- waarvan uit Rotterdam	3.523	55%
- waarvan uit regio Rotterdam	927	15%
- waarvan uit overig Nederland	1.563	25%
- waarvan uit buitenland	348	5%

Bron: gemeente Rotterdam, bewerking LAgrou

NB: Het totaal bezoek waarvan de herkomst bekend (6.362.00) is lager dan het totaal bezoek zoals weergegeven in de tabel op pagina 23 (6.485.000) omdat het 63 van de 79 meerjarig gesubsidieerde instellingen betreft.

De herkomst van het bezoek van de grootste publiekstrekkers (2017) is:

Herkomst bezoek gesubsidieerde instellingen	Bezoeken totaal (x 1.000)	% uit Rotterdam	% uit regio Rotterdam	% uit overig Nederland	% uit buitenland
Bibliotheek	2.290	85%	11%	4%	0%
Top 10 (excl. bibliotheek)	2.772	34%	16%	40%	10%
Overige instellingen	1.291	48%	18%	28%	6%
Totaal	6.354	55%	15%	25%	5%

Bron: gemeente Rotterdam, bewerking LAgrouP

Festivals

Van de 79 festivals waarvan het bezoekaantal over 2017 bekend is, is ook de herkomst van het bezoek bekend. Deze is als volgt:

Herkomst bezoek	absoluut	in %
Totaal bezoek waarvan herkomst bekend	2.275	100%
- waarvan uit Rotterdam	949	42%
- waarvan uit regio Rotterdam	469	21%
- waarvan uit overig Nederland	672	30%
- waarvan uit het buitenland	185	8%

Bron: Rotterdam Festivals, bewerking LAgrouP

In vergelijking met de meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen trekken de festivals relatief meer bezoekers uit Rotterdam dan de top 10 van de culturele instellingen (exclusief bibliotheek). De festivals trekken 42% van het totale bezoek uit Rotterdam ten opzichte van 34% door de top 10 van de culturele instellingen. De festivals trekken wel iets meer bezoek van buiten de stad dan de overige instellingen (respectievelijk 58% ten opzichte van 52%).

Amateurinstellingen en overige culturele aanbod

Niet bekend.

Witte vlekken m.b.t. bezoekers en bezoeken

- Van een beperkt aantal meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen is het totaal aantal bezoeken niet bekend. Ook is van een aantal van de instellingen de herkomst van de bezoekers niet bekend of geschat.
- Van het schoolbezoek is van een groot aantal organisaties het schoolbezoek niet bekend en/of geen informatie voorhanden over het type schoolbezoek (PO/VO/HO).
- Er is geen informatie beschikbaar over het aantal bezoeken en de herkomst van de bezoekers van de amateurinstellingen en het niet-gesubsidieerde aanbod, met uitzondering van de bioscopen.

Hoofdstuk 5

Samenwerking in Rotterdam en de regio

Samenwerking in Rotterdam

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen en de festivals – samenwerking in de gemeente Rotterdam

Aan de meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen en aan de festivals is gevraagd of zij samenwerken met andere culturele instellingen en het kunstvakonderwijs in de gemeente Rotterdam. Als er sprake was van samenwerking werd verder gevraagd naar:

- de vijf belangrijkste samenwerkingspartners*;
- het gebied/de gebieden waarop de samenwerking primair betrekking heeft, namelijk productie – presentatie – promotie – personeel – talentontwikkeling – educatie – anders;
- of het gaat om structurele of projectmatige samenwerking; en
- de belangrijkste resultaten van de samenwerking.

Alle culturele instellingen en festivals werken binnen Rotterdam samen

Bijna alle culturele instellingen en festivals gaven in de enquête aan *binnen* de gemeente Rotterdam samen te werken. Van de genoemde samenwerkingen is 52% structureel en 48% projectmatig.

Met wie wordt samengewerkt?

De meest genoemde samenwerkingspartners van de in totaal 148 genoemde samenwerkingspartners zijn kunstvakopleidingen, cultuureducatie- en kunstzinnige vormingsinstellingen, namelijk:

- Codarts, KCR en SKVR; gevolgd door:
- Podiumkunsten: Theater Rotterdam, De Doelen en Maas theater & dans;
- Festival: IFFR;
- Museum: Museum Rotterdam.

De meeste samenwerkingspartners, namelijk 130 van de 148, worden slechts één keer (107) of twee keer (23) genoemd.

Op welke terreinen wordt er samengewerkt?

De respondenten konden per samenwerkingsverband aangeven op welke van de zes genoemde terreinen wordt samengewerkt. Per samenwerkingsverband was het mogelijk om meerdere terreinen aan te geven. Zoals de tabel hieronder laat zien, wordt er voornamelijk samengewerkt op het gebied van presentatie (57%), promotie (47%) en productie (45%).

Samenwerkingsgebieden in % van het totaal aantal samenwerkingen door culturele instellingen en festivals in Rotterdam	%
Presentatie	57%
Promotie	47%
Productie	45%
Talentontwikkeling	31%
Educatie	21%
Personeel	13%
Andere samenwerkingsgebied	12%

Bron: Enquête LAGroup

De belangrijkste samenwerkingsresultaten

De culturele instellingen konden een beknopte omschrijving geven van de belangrijkste samenwerkingsresultaten. Een analyse van de bijna 300 antwoorden levert de volgende meest genoemde resultaten op voor de samenwerkingspartners:

1. Vergroten bereik + meer bezoekers + publieksontwikkeling + zichtbaarheid 41 x
2. Programma 40 x
3. Talentontwikkeling + identificeren (jong) talent 21 x
4. Kennisontwikkeling, -deling en -overdracht 21 x
5. Concert(en) realiseren 17 x
6. Cultuureducatie (programmeren + projecten) 11 x

Samenwerking in de regio Rotterdam

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen en de festivals - samenwerking in de regio Rotterdam

In de enquête is aan de culturele instellingen en festivals gevraagd naar de samenwerking in **de regio** Rotterdam, inclusief Dordrecht en de Drechtsteden. Als er sprake was van samenwerking, dan zijn dezelfde subvragen gesteld als voor samenwerking binnen de gemeente Rotterdam (zie pagina hiervoor).

Een kwart van de culturele instellingen en festivals werkt binnen de regio Rotterdam samen

Een kwart van de Rotterdamse culturele instellingen en festivals gaf in de enquête aan *in de regio* Rotterdam samen te werken. Van de genoemde samenwerkingen is 55% structureel en 45% projectmatig.

Met wie wordt samengewerkt?

Slechts één instelling in de regio Rotterdam wordt twee keer genoemd, namelijk Kunstmin in Dordrecht. De overige 38 instellingen in de regio worden één keer genoemd.

Op welke terreinen wordt er samengewerkt?

De respondenten konden per samenwerkingsverband aangeven op welke van de zes genoemde terreinen wordt samengewerkt. Per samenwerkingsverband was het mogelijk om meerdere terreinen aan te geven. Zoals de tabel hieronder laat zien, wordt er met de regio Rotterdam voornamelijk samengewerkt op het gebied van presentatie (48%) en productie (40%). Op het gebied van promotie wordt beperkt samengewerkt (8%), in tegenstelling tot samenwerking in de gemeente Rotterdam (47%).

Samenwerkingsgebieden in % van het totaal aantal samenwerkingen door culturele instellingen en festivals in de regio Rotterdam	%
Presentatie	48%
Productie	40%
Talentontwikkeling	25%
Educatie	20%
Promotie	8%
Personeel	5%
Andere samenwerkingsgebieden	23%

Bron: Enquête LAgrouP

De belangrijkste samenwerkingsresultaten

De culturele instellingen en festivals konden een beknopte omschrijving geven van de belangrijkste samenwerkingsresultaten. Een analyse van de 34 antwoorden levert de volgende resultaten op voor de samenwerkingspartners in de regio Rotterdam:

1. Kennisontwikkeling en -deling 8 x
2. Vergroten bereik + meer bezoekers + publieksontwikkeling + zichtbaarheid 7 x
3. Talentontwikkeling 6 x
4. Programma 3 x
5. Cultuureducatie (programmeren + projecten) 2 x

Witte vlekken m.b.t. samenwerking

Bij het samenwerkingsresultaat wordt het type resultaat genoemd, maar is er verder niet ingegaan op de kwaliteit van het resultaat of de kwaliteit van de samenwerking.

Hoofdstuk 6

Financiën

Van 87 van de 90 culturele instellingen zijn (verkorte) jaarverslagen 2017 ingezien. Van Het Nieuwe Instituut, RoMeO en Ceasar waren geen jaarverslagen 2017 voorhanden. Van Het Nieuwe Instituut is wel de subsidie van OCW bekend. Van de festivals die meerjarige subsidie van de gemeente ontvangen zijn jaarverslagen voorhanden, van de andere festivals niet.

Subsidies en fondsen

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen

Subsidies van het ministerie van OCW

Er zijn acht culturele instellingen die in de BIS van OCW vallen: Het Nieuwe Instituut, IFFR, Maas theater en dans, Nederlands Fotomuseum, Rotterdams Philharmonisch Orkest, Scapino, Theater Rotterdam en Witte de With Centre for Contemporary Art. Daarnaast zijn er twee culturele instellingen die subsidies ontvangen in het kader van andere rijksregelingen.* Gezamenlijk ontvangen deze tien instellingen circa € 18 miljoen. Dat is inclusief de subsidie aan Het Nieuwe Instituut, dat – van de acht instellingen – de meeste BIS-subsidie ontvangt, nl. ruim € 5,7 miljoen.

Provinciale subsidies

Alleen het Prinses Christina Concours en de Popunie ontvangen een subsidie van de Provincie Zuid-Holland, samen bijna € 200.000. Voor beide betreft het meerjarige subsidies.

Gemeentelijke subsidies

Alle meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen ontvangen subsidie van de gemeente Rotterdam. Daarnaast ontvangt een aantal van deze organisaties ook projectmatige of andere incidentele gemeentelijke subsidie of bijdrage. In de jaarverslagen wordt dat onderscheid niet altijd gemaakt. De totale gemeentelijke subsidies (structureel, projectmatig en incidenteel) bedragen ruim € 116 miljoen in 2017.

Publieke en private cultuurfondsen overige fondsen

Er zijn zes publieke cultuurfondsen waaruit culturele instellingen subsidie kunnen verkrijgen: het Mondriaanfonds, het Fonds Podiumkunsten, het Fonds voor Cultuurparticipatie, het Nederlands Filmfonds, het Nederlands Letterenfonds en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. In totaal ontvingen de 87 culturele instellingen ruim € 6 miljoen uit deze publieke cultuurfondsen. Van private cultuurfondsen ontvingen de culturele instellingen circa € 9 miljoen. De grote en meest bekende private fondsen zijn het VSBfonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds, de VandenEnde Foundation en de BankGiro Loterij. Nog eens € 4,5 miljoen kwam binnen via andere (niet-cultuur)fondsen. Op basis van de (verkorte) jaarverslagen werd het onderscheid tussen cultuurfondsen en overige fondsen en bijdragen overigens niet altijd gemaakt of was niet altijd duidelijk.

Eigen inkomsten

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen

Primaire inkomsten: in totaal genereren de 87 instellingen ruim € 47 miljoen aan eigen inkomsten uit hoofde van de primaire activiteiten zoals kaartverkoop, activiteiten en rondleidingen (primaire inkomsten).

Secundaire inkomsten: nog eens ruim € 25 miljoen komt binnen via secundaire activiteiten zoals horeca, merchandising en inkomsten uit verhuur van ruimtes (secundaire inkomsten).

Overige inkomsten: daarbovenop genereren de culturele instellingen bijna € 15 miljoen via sponsoring, vrienden en diverse andere activiteiten.

Inkomsten overall

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen

Samenvattend bedragen de totale inkomsten van de 87 culturele instellingen bijna € 240 miljoen.

Inkomsten 87 meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen	€ 1.000	%
Subsidie OCW	17.900	7%
Subsidie provincie	200	0,1%
Subsidie gemeente (structureel en project)	116.300	49%
Totale overheidssubsidie	134.400	56%
Publieke cultuurfondsen	6.200	3%
Private cultuurfondsen	8.800	4%
Overige fondsen	4.500	2%
Totale publieke en private fondsen	19.500	8%
Primaire inkomsten	47.400	20%
Secundaire inkomsten	22.600	9%
Overige inkomsten (sponsoring etc.)	14.800	6%
Totaal eigen inkomsten	84.900	36%
Totaal	238.800	100%

Bron: Jaarverslagen culturele instellingen, bewerking LAgrouP

Opmerkingen:

- De inkomsten zijn inclusief de BIS-subsidie van Het Nieuwe Instituut, maar exclusief de overige inkomsten van HNI.
- 'Overige fondsen' betreft een zeer gevarieerde reeks van fondsen op het gebied van welzijn, vrede, mensenrechten, ouderenzorg,

onderwijs etc. zoals het Oranjefonds, jongerenprojecten, Erasmusstichting, Elise Mathilde Fonds, G.Ph. Verhagen-Stichting, Van Cappellen Stichting, Snickers-de Bruijn Stichting etc., maar ook niet- gedefinieerde fondsen en bijdragen. Zoals hiervoor reeds is vermeld, werd in de (verkorte) jaarverslagen het onderscheid tussen cultuurfondsen en overige fondsen en bijdragen niet altijd gemaakt of was dat niet altijd duidelijk.

Festivals

Geen informatie voorhanden met uitzondering van de door de gemeente meerjarig gesubsidieerde festivals.

Witte vlekken m.b.t. financiën

Geen financiële informatie voorhanden van de festivals, met uitzondering van de festivals die meerjarig door de gemeente worden gesubsidieerd.

Bijlagen

b1 - Bronnen

Bronnen

Rijk

- Verkenningaanvraag cultuurbeleid 2021 en verder, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en wetenschap, 30 januari 2017

Gemeente Rotterdam

Aanbod algemeen

- Cultuuraanbod in kaart/14 gebieden in Rotterdam/een inventarisatie, Reinier Weers, oktober 2017
- Cultuurverkenning Rotterdam 2017, gemeente Rotterdam
- Rotterdam, Stay close to what you are!, International Advisory Board, 2017
- 'De cultuursector is als een alp, hoe hoger je komt hoe witter het wordt', Diversiteit, inclusiviteit en beleid in de Rotterdamse cultuursector; Pauwke Berkers, Koen van Eijck, Rento Zoutman, Wilma Gillis-Burleson en Diana Chin-A-Fat, Boekman #115 Naar een inclusief cultuurbestel, 2018
- Werkprogramma Creatieve Industrie 2015.2020
- Economische Verkenning Rotterdam 2018

Doelgroepen

- Beschrijving Rotterdamse Doelgroepen. De acht Rotterdamse doelgroepen voor kunst en cultuur, EMC Cultuuronderzoeken, juli 2012
- Cultuurdeelname onder Rotterdammers (o-meting), OBI, juni 2010
- Wat wil het publiek? Rotterdam, cultuur en publiek in kaart gebracht, Rotterdam Festivals, september 2015

Culturele instellingen

- Jaarverslagen 2017 van 87 door de gemeente Rotterdam meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen
- Websites van culturele instellingen (juli 2018)

Ateliers en broedplaatsen

- Analyse werk- en presentatieruimte in Rotterdam, Rotterdamse Raad voor Cultuur, 2 juli 2018
- Atelier- en broedplaatsenbeleid 2017-2021, oktober 2017
- Diverse websites zoals www.autonomousfabric.org, www.artindexrotterdam.nl, www.denvbf.nl/, issuu.com, www.skar-ateliers.nl, www.wdka.nl, www.pzwart.nl, www.codarts.nl/, www.glr.nl, www.zangschoolrotterdam.nl en www.albeda.nl/danscollege, juli 2018

Vormgeving en ontwerp

- Diverse websites van brancheorganisaties zoals www.bna.nl, www.bno.nl, www.nvtl.nl, www.bnsp.nl en www.architectenweb.nl, juli 2018.

Overig

- Monitor Creatieve Industrie 2016, iMMovator, cross media network, maart 2017
- Serious Gaming in Rotterdam, Paul Rutten, Mijke Slot en Matthijs Leendertse, februari 2015
- Pas de deux? Het ruimtelijk samenspel van cultuur en economie in Nederland: een beleidsverkenning, Regioplan, 2017
- Grafisch Lyceum Rotterdam, geïntegreerd jaarverslag 2017

b2 - Geinventariseerde meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen, festivals 2017 en amateurinstellingen

Meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen

1. A Tale of a Tub
2. Arab Camera Festival
3. Architectuur Filmfestival
4. Architectuur Instituut Rotterdam
5. Arminius
6. Baroeg
7. Bibliotheek Rotterdam
8. BIRD
9. Caesar (Route du Nord)
10. Centrum Beeldende Kunst (CBK)
11. Chabot Museum
12. Circus Rotjeknor
13. Circusstad
14. Conny Janssen Danst
15. Cultuur Concreet
16. Dansateliers
17. De Doelen
18. De Nieuwe Lichting
19. De Player
20. Design Platform Rotterdam
21. Digital Playgrounds
22. DoelenEnsemble
23. Epitome Entertainment
24. Future in Dance
25. Garage Rotterdam
26. Gergiev Festival
27. Het Nieuwe Instituut (HNI)
28. HipHop in je Smoel (HIJS)
29. HipHopHuis
30. Hotel Modern
31. IFFR
32. Internationale Architectuur Biënnale
33. Jazz International Rotterdam
34. Jeugdtheater Hofplein
35. Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam
36. Kunsthal Rotterdam
37. Kunstweekend Charlois Speciaal
38. LantarenVenster
39. Laurenscontorij
40. Laurenskerk
41. Live at Rotown
42. Luxor
43. Maas theater en dans
44. Maritiem Museum
45. Metropolis festival
46. Motel Mozaïque
47. Museum Boijmans van Beuningen
48. Museum Rotterdam
49. Music Matters
50. Natuurhistorisch Museum
51. Nederlands Fotomuseum
52. North Sea Jazz festival
53. North Sea Round Town
54. Passionate Bulkboek
55. Poetry International
56. Popunie
57. Prinses Christina Concours
58. Punt 5
59. RCTH (Theater Babel en Maatwerk)
60. RoMeO
61. Roodkapje
62. Roots en Routes
63. Rotown Magic
64. Rotterdam Philharmonisch Orkest
65. Rotterdam Unlimited
66. Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest
67. Rotterdamse Operadagen
68. Rotterdamse Wijktheater
69. Scapino Ballet
70. Showroom MAMA
71. Sinfonia Rotterdam
72. SKVR
73. Stichting Kunstaccommodatie Rotterdam (SKAR)
74. Stichting Rotterdam Festivals
75. Studio de Bakkerij
76. Theater Netwerk Rotterdam
77. Theater Rotterdam (incl. Acteursgroep Wunderbaum)
78. Theater Walhalla
79. Theater Zuidplein
80. Urland
81. V2
82. Verhalenhuis Belvédère
83. Villa Zebra
84. VIVID
85. Watch that Sound
86. Wereldmuseum
87. Witte de With, Center for Contemporary Art
88. WMDC/Grounds
89. WORM
90. Xclusiv (voorheen Got Skills)

Festivals 2017 (ondersteund door Rotterdam Festivals)

1. 15e Internationale Shantifestival R'dam
2. 30 Jaar Rotown
3. A Tale of a Tub
4. Activiteitenprogramma Central District
5. Arab Camera Filmfestival
6. Architectuur Filmfestival
7. Architectuurlezing Adriaan Geuze:
8. ART Break
9. Art Rotterdam Week
10. Baroeg Open Air
11. Bevrijdingsfestival Zuid-Holland
12. CAMERA JAPAN Festival 2017
13. Cameretten Festival
14. Castellers, bouwen doe je samen
15. Charlois Speciaal
16. Circusstad
17. Classical:NEXT
18. Cross Comix Rotterdam
19. Dag van de Architectuur | Open House
20. Dag van de Romantische Muziek
21. De Bijenkorf Beeldentuin
22. De Bouw
23. De Nacht van de Kaap
24. De Parade
25. Djemaa el Fna - Eetplein Rotterdam
26. Dogparade 010
27. Edison Jazz/World
28. Festival Latino Americano Rotterdam
29. Festival Magia
30. Flamenco Biennale 2017
31. Geen Daden Maar Woorden Festival
32. Gergiev Festival
33. Het Maritiem Museum is op dreef 2017
34. Het Nationale Vuurwerk
35. IFFR
36. IJsvrij Park Festival
37. International Comedy Festival Rotterdam
38. La Notte, nacht van de andere film
39. Let's go Sunday
40. Metropolis Festival
41. Motel Mozaïque
42. Nationale Taptoe
43. North Sea Round Town
44. OBJECT Rotterdam
45. Oude Haven Zomerfestival
46. OVG Veerhavenconcert
47. Parfum de BoemBoem
48. Pilgrim Harbour Festival
49. Pleinbioscoop Rotterdam
50. Poetry International
51. Port of Rotterdam North Sea Jazz festival
52. REC. Festival
53. Reggae Rotterdam
54. Ronde van Katendrecht 2017
55. Rotterdam Bluegrass Festival
56. Rotterdam Chinese New Year
57. Rotterdam Pride 2017
58. Rotterdam Uitdagen
59. Rotterdam Zingt
60. Rotterdam Photo 2017
61. Rotterdamse Dakendagen
62. Rotterdam Operadagen
63. Rotterdamse Popweek 2017
64. Rotterdam Unlimited
65. Sinfonia Maritiem Concert
66. Sinterklaasintocht 2017 te Rotterdam
67. Slide Factory 2017, European Trombone Festival
68. Sodade festival
69. Sportfilmfestival Rotterdam
70. Stadsfestival Op z'n Rotterdams
71. Stadspark en Buitensalons
72. Stichting SpraakuhlooS
73. TEC ART Rotterdam
74. The Blueprint: Whose urban appropriation is this?
75. Verborgten Tuinen
76. Welkom Thuis Straattheater Festival
77. Wereldhavendagen
78. Wildlife Film Festival Rotterdam
79. World Food Day Rotterdam
80. World Port Busker Festival
81. ZigZagZuid
82. A Festival Downtown
83. Eendracht festival 8.0
84. Rotterdam Contemporary Art Fair

Amateurinstellingen

1. Koor Van de Rotterdamse Opera, Ropera aan de Maas
2. Christelijk Mannenkoor Prins Alexander, Mannenkoorzang
3. Rotterdam Yurttan Sesler Korosu (R.Y.S.K.), Amateurvereniging
4. Christelijke Muziekvereniging "Door Eendracht Sterk"
5. Mandoline Orkest Opbloei, Mandoline Orkest Opbloei
6. Stichting Maasstedelijk Meisjeskoor, Maasstedelijk Meisjeskoor
7. Stichting Maasstedelijk Kamerkoor, Maasstedelijk Kamerkoor
8. Stichting Maasstedelijk Senior Kamerkoor, Maasstedelijk Senior Kamerkoor
9. Russisch-Oekraïns Zang- en Dansensemble Kalinka, Ensemble Kalinka
10. Samtani, A.S.M., Erasmus Dance Society
11. Stichting SANNE, Contact Zone (productie podiumkunsten)
12. Gibcus, C., Popkoor XING-Rotterdam
13. Gibcus, C., Jong Euroband Rotterdam
14. Gibcus, C., Show & Marchingband Euroband Rotterdam
15. Stichting Silk BeK / WereldDansGroep Voyage, Amateur dans
16. Christelijk Gemengd Koor Delfshaven
17. The Skyline Sisters
18. Rozenburgse Harmonievereniging Uitspanning door Inspanning, UDI
19. R.A.V. Scala, Amateurverenigingen
20. V.Z.O.D., Amateurtheatervereniging VZOD
21. Aarts, J.C.M., Popkoor Paper Moon
22. Corps d' Esprit, Kamerkoor Corps d'Esprit Rotterdam
23. Vereniging Turks Klassieke Muziek Koor, Vereniging
24. OBK Gebouw, Malletband OBK Pernis
25. OBK Gebouw, Amusementsorkest OBK Pernis
26. Vereniging Drumfanfare Excelsior Rotterdam, The Music and Showkids van Excelsior Rotterdam
27. Vereniging Drumfanfare Excelsior Rotterdam, muziekvereniging
28. Kindercantorij Open Hof
29. Westdijk, H.P.M., Amateurvereniging EHAV
30. Stichting Big Salsa Band, Big Salsa band
31. Alexander Kamerkoor, Alexander kamerkoor
32. Jager, A. de Sambalanco
33. Kamerkoor Voci Volanti, Klassiek kamerkoor
34. Stichting Koorprojecten Rotterdam
35. Rutten, P.J. Rotterdams Majorette Peloton (RMP-RTT)
36. Klein Rotterdams Toneel, Amateurtoneel
37. Wit, H.A. de, Popkoor Ojee
38. Draaijer, A. heNK jubileert
39. Koor Hemelsbreed, Koor Hemelsbreed
40. Schilder en Tekenclub Rotterdam, Amateur
41. Boerwinkel, J.E., Vocalgroup WE
42. Bhoelai, A., Trishul Danceshow 2017
43. Couleurs Vocales, koor Couleurs Vocales
44. Oecumenisch Koor Together, Oecumenisch koor Together
45. Joosten, A.J., vrouwenkoor Bella Cantara
46. Stichting Hans en Koor (Koor en Cora), Kamerkoor
47. Encore, Dameskoor Encore
48. Stichting Het Speelhuis, Het Speelhuis Koor
49. Stichting Het Speelhuis, Het Speelhuis Toneel
50. Capella Rotterdam, kamerkoor Capella Rotterdam
51. Christelijke Muziekvereniging "Door Eendracht Sterk"
52. Stichting Humanitas, Transgenderkoor010
53. Dockyard Mannenkoor
54. Harder, J. Mainport Barbershop Singers Rotterdam

Amateurinstellingen (vervolg)

55. Rotterdams Symfonisch Blaasorkest
56. Muziekvereniging Dockyard
57. Stichting Wijkpastoraat Rotterdam West, Internationaal Vrouwenkoor Grenzeloos
58. Stichting MO Music Activation (Multi Origin Music Activation), Dutch Caribbean Groove Orchestra
59. Volksdansgroep La Popoldancantoj, Volksdansvereniging La Popoldancantoj
60. Vocaal Ensemble Tiramisu Tenebrae / Een nieuwe wereld
61. Muziekvereniging Rotterdam aan Zee
62. Baar, S.J., Oecumenisch Seniorenkoor Open Hof
63. Chapeau
64. Rietveld - van Ooijen, H. Dirigente
65. Calandkoor
66. Christelijk Jongerenkoor Joy Christelijk Jongerenkoor Joy
67. Rotterdamse Mandoline Vereniging Aeoline, Amateur
68. Christelijk Gemengd Koor Zanglust, Chr. Gemengd koor Zanglust
69. Woudenberg-Koreman, H.B.M.H., Schilderclub STUDIO sinds 1916
70. Vereniging Ondersteboven Vereniging Ondersteboven
71. Vereniging Amateur Kamermusici in Rotterdam (VAKIR)
72. Trip, M.T., Rotterdam Dames Koor
73. Chabotgroep
74. Scheepbouwer, C.J., diverse kooroptredens
75. Christelijk Fanfarekorps IJsselmonde, Chr. Fanfarecorps IJsselmonde
76. Vrouwenkoor Mixed Voices
77. Stichting Kiran, Zangkoor Prerna
78. Ouderenkoor "Het Havenlicht", Ouderenkoor Het Havenlicht
79. Semper Cantantes, Vrouwenzangkoor Semper
80. Bhoelai, W. The Best of
81. Kamerkoor Rotterdam, kamerkoor Rotterdam
82. Vereniging Rotterdams Barok Ensemble
83. Geerlings, E. De Onderneming Theaterproducties
84. Rotterdamse Accordeonvereniging Progressio-Marinucci
85. Stichting Drijfzand, stichting drijfzand
86. Stichting Giocoso, Ensemble Giocoso
87. Ruyven, R.L.J. van, kinderkoor prettig weekend
88. Toneelgroep Novem, 1. De overledene. 2. De stilte van de zee.
89. Kamerorkest Ars Musica
90. Zangkoor That's It, koor voor lichte muziek
91. Jong, M. de Toneelgroep Het nieuwe Werk

b3 - Geënquêteerde meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen en festivals

Geënuquëteerde culturele instellingen door gemeente

Respons ontvangen

1. A Tale of a Tub
2. Arminius
3. Baroeg
4. Bibliotheek Rotterdam
5. BIRD
6. Centrum Beeldende Kunst (CBK)
7. Chabot Museum
8. Circusstad
9. Conny Janssen Danst
10. Cultuur Concreet
11. De Nieuwe Lichting
12. Design Platform Rotterdam
13. Digital Playgrounds
14. Epitome Entertainment
15. Future in Dance
16. Garage Rotterdam
17. Gergiev Festival
18. Het Nieuwe Instituut (HNI)
19. HipHopHuis
20. Hotel Modern
21. Internationale Architectuur Biënnale
22. Jazz International Rotterdam
23. KCR
24. Kunsthal Rotterdam
25. Kunstweekend Charlois Speciaal
26. LantarenVenster
27. Laurenskerk
28. Live at Rotown
29. Luxor
30. Maas theater en dans

31. Maritiem Museum
32. Museum Boijmans van Beuningen
33. Music Matters
34. Nederlands Fotomuseum
35. North Sea Round Town
36. Popunie
37. Prinses Christina Concours
38. Punt 5
39. RoMeO
40. Rotown Magic
41. Rotterdam Unlimited
42. Rotterdamse Operadagen
43. Rotterdamse Wijktheater
44. Scapino Ballet
45. Sinfonia Rotterdam
46. SKVR
47. Studio de Bakkerij
48. Theater Netwerk Rotterdam
49. Theater Walhalla
50. Theater Zuidplein
51. Watch that Sound
52. Wereldmuseum
53. Witte de With, Center for Contemporary Art
54. WORM
55. Xclusiv (voorheen Got Skills)

Geen respons ontvangen

1. Arab Camera Festival
2. Architectuur Filmfestival
3. Architectuur Instituut Rotterdam
4. Caesar (Route du Nord)

5. Circus Rotjeknor
6. Dansateliers
7. De Doelen
8. De Player
9. DoelenEnsemble
10. HipHop in je Smoel (HIJS)
11. IFFR
12. Jeugdtheater Hofplein
13. Laurenscontorij
14. Metropolis festival
15. Motel Mozaïque
16. Museum Rotterdam
17. Natuurhistorisch Museum
18. North Sea Jazz Festival
19. Passionate Bulkboek
20. Poetry International
21. RCTH (Theater Babel en Maatwerk)
22. Roodkapje
23. Roots en Routes
24. Rotterdam Philharmonisch Orkest
25. Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest
26. Showroom MAMA
27. Stichting Kunstaccommodatie Rotterdam (SKAR)
28. Stichting Rotterdam Festivals
29. Theater Rotterdam/Acteursgroep Wunderbaum)
30. Urland
31. V2
32. Verhalenhuis Belvédère
33. Villa Zebra
34. VIVID
35. WMDC/Grounds

Geënuquëeerde festivals door Rotterdam Festivals

Respons ontvangen

1. A Tale of a Tub
2. Activiteitenprogramma Central District
3. Charlois Speciaal
4. Circusstad
5. Dag van de Architectuur | Open House
6. De Bijenkorf Beeldentuin
7. De Parade ja
8. Festival Magia
9. Gergiev Festival
10. Het Nationale Vuurwerk
11. Ijsvrij Park Festival
12. La Notte, nacht van de andere film
13. North Sea Round Town
14. Pilgrim Harbour Festival
15. Pleinbioscoop Rotterdam
16. Rotterdam Bluegrass Festival
17. Rotterdamse Dakendagen
18. Rotterdam Unlimited
19. Sinterklaasintocht 2017
20. Stichting SpraakuhlooS
21. TEC ART Rotterdam
22. Welkom Thuis Straattheater Festival

Geen respons ontvangen

1. 15e Internationale Shantymfestival R'dam
2. 30 Jaar Rotown
3. Arab Camera Filmfestival
4. Architectuur Filmfestival
5. Architectuurlezing Adriaan Geuze

6. ART Break
7. Art Rotterdam Week
8. Baroeg Open Air
9. Bevrijdingsfestival Zuid-Holland
10. CAMERA JAPAN Festival 2017
11. Cameretten Festival
12. Castellors, bouwen doe je samen
13. Classical:NEXT
14. Cross Comix Rotterdam
15. Dag van de Romantische Muziek
16. De Bouw
17. De Nacht van de Kaap
18. Djemaa el Fna - Eetplein Rotterdam
19. Dogparade 010
20. Edison Jazz/World
21. Festival Latino Americano Rotterdam
22. Flamenco Biennale 2017
23. Geen Daden Maar Woorden Festival
24. Het Maritiem Museum is op dreef 2017
25. IFFR
26. International Comedy Festival Rotterdam
27. Let's go Sunday ja
28. Metropolis Festival
29. Motel Mozaïque
30. Nationale Taptoe
31. North Sea Jazz festival
32. OBJECT Rotterdam
33. Oude Haven Zomerfestival
34. OVG Veerhavenconcert
35. Parfum de BoemBoem
36. Poetry International
37. Port of Rotterdam North Sea Jazz festival
38. REC. Festival
39. Reggae Rotterdam
40. Ronde van Katendrecht 2017
41. Rotterdam Chinese New Year
42. Rotterdam Pride 2017
43. Rotterdam Uitdagen
44. Rotterdam Zingt
45. Rotterdam Photo 2017
46. Rotterdam Operadagen
47. Rotterdamse Popweek 2017
48. Sinfonia Maritiem Concert
49. Slide Factory 2017, European Trombone Festival
50. Sodade festival
51. Sportfilmfestival Rotterdam
52. Stadsfestival Op z'n Rotterdams
53. Stadspark en Buitensalons
54. The Blueprint: Whose urban appropriation is this?
55. Verborgene Tuinen
56. Wereldhavendagen
57. Wildlife Film Festival Rotterdam
58. World Food Day Rotterdam
59. World Port Busker Festival
60. ZigZagZuid

b4 - Vragenlijst enquête culturele instellingen en festivals

VINCENT VAN DER PAS
Archetype Fotografie
www.archetypefotografie.nl

Naam instelling en respondent

1. Wat is de naam van uw organisatie?
2. Wat is uw naam en functie?

Om op het niveau van de stad uitspraken te kunnen doen over het culturele ecosysteem van Rotterdam willen wij aansluiten bij de indeling in disciplines zoals de gemeente die gebruikt. Hiervoor willen wij u de volgende vier vragen stellen.

Type instelling

3. Tot welke hoofddiscipline behoort uw organisatie?

(één antwoord mogelijk)

- Productie podiumkunsten theater (zoals theatergezelschap)
- Productie podiumkunsten muziek (zoals orkest, muziekensemble)
- Productie podiumkunsten dans (zoals dansgezelschap)
- Productie podiumkunsten jeugd (zoals jeugdtheater-, jeugdmuziek-, jeugddansgezelschap)
- Presentatie podiumkunsten (zoals podium)
- Beeldende kunst (zoals kunstmuseum, kunsthall, kunstuitlen)
- Musea en erfgoed (zoals historisch, natuurhistorisch, techniek- of volkenkundige museum)
- Film (zoals filmtheater, filmfestival)
- Letteren en debat (zoals bibliotheek, literatuurfestival, debatcentrum)
- Creatieve industrie (zoals onderzoeks- en ontwikkelinstelling, festival op het gebied van creatieve industrie)
- Talentontwikkeling (zoals centrum voor kunst- en cultuureducatie, concours)
- Anders, namelijk

4. Welk type productie podiumkunsten theater betreft het?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Theatergezelschap
- Theaterfestival
- Theateropleiding
- Anders, namelijk

5. Welk type productie podiumkunsten muziek betreft het?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- Klassiek
- Opera
- Hedendaags
- Jazz
- Pop
- Muziekfestival
- Orkest
- Ensemble
- Koor
- Muziekopleiding
- Anders, namelijk

6. Welk type productie podiumkunsten dans betreft het?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Klassiek
- Modern/hedendaags
- Urban
- Dansfestival
- Gezelschap
- Dansopleiding
- Anders, namelijk

7. Welk type productie podiumkunsten jeugd betreft het?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Jeugdtheater
- Jeugdmuziek
- Jeugddans
- Jeugdfestival
- Anders, namelijk

8. Welk type presentatie podiumkunsten betreft het?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Theater/schouwburg
- Concertzaal
- Poppodium
- Anders, namelijk

9. Welk type beeldende kunst betreft het?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Kunstmuseum
- Centrum voor beeldende kunst
- Platform voor beeldende kunst
- Kunsthal
- Beeldende kunstfestival
- Anders, namelijk

10. Welk type museum en erfgoed betreft het? (

meerdere antwoorden mogelijk)

- Historisch museum
- Natuurhistorisch museum
- Museum voor techniek
- Volkenkundig museum
- Anders, namelijk

11. Welk type film betreft het?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Filmhuis/-theater
- Filmfestival
- Anders, namelijk

12. Welk type letteren en debat betreft het?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Bibliotheek
- Debatcentrum
- Letterenfestival
- Anders, namelijk

13. Welk type creatieve industrie betreft het?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Onderzoeks- en ontwikkelinstelling
- Festival op het gebied van creatieve industrie
- Anders, namelijk

14. Welk type talentontwikkeling betreft het?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Centrum voor kunst- en cultuureducatie
- Concours
- Anders, namelijk

15. Naast de hoofddiscipline zoals aangekruist in vraag 3, zijn er andere belangrijke disciplines waar uw organisatie zich op richt?
(meerderde antwoorden mogelijk, maar niet de hoofddiscipline die u heeft aangekruist in vraag 3)

- Productie podiumkunsten theater (zoals theatergezelschap)
- Productie podiumkunsten muziek (zoals orkest, muziekensemble)
- Productie podiumkunsten dans (zoals dansgezelschap)
- Productie podiumkunsten jeugd (zoals jeugdtheater-, jeugdmuziek-, jeugddansgezelschap)
- Presentatie podiumkunsten (zoals podium)
- Beeldende kunst (zoals kunstmuseum, kunsthal, kunstuitleen)
- Musea en erfgoed (historisch, natuurhistorisch, techniek of volkenkundig museum)
- Film (zoals filmtheater, filmfestival)
- Letteren en debat (zoals bibliotheek, literatuurfestival, debatcentrum)
- Creatieve industrie (zoals onderzoeks- en ontwikkelinstelling, festival op het gebied van creatieve industrie)
- Talentontwikkeling (zoals centrum voor kunst- en cultuureducatie, concours)
- Anders, namelijk

16. Valt uw organisatie onder de categorie professionele kunsten of amateurkunsten?

(één antwoord mogelijk)

- Professionele kunsten
- Amateurkunsten
- Anders, namelijk

Hierna volgen twee vragen voor instellingen die als hoofdiscipline productie podiumkunsten hebben aangegeven.

Indien uw organisatie niet deze hoofdiscipline heeft aangekruist in vraag 3 en of 5, sla deze twee vragen over en ga naar deel met vragen over Samenwerkingspartners.

Podiumkunsten productie: aantal voorstellingen

17. Wat is het **totaal aantal voorstellingen** dat uw organisatie in 2017 in Nederland en het buitenland heeft uitgevoerd?

(vul een getal in)

18. Wat is bij benadering de verdeling in **speelplek** in procenten van de **voorstellingen** in 2017?

(Geef percentage aan zonder procentteken. De som van de antwoorden moet 100 zijn.)

Om een beeld te krijgen van de onderlinge netwerken in het cultuur- en kunstenveld willen wij u een aantal vragen stellen over samenwerking tussen uw organisatie en andere culturele instellingen waaronder kunstvakonderwijs in Rotterdam en de regio Rotterdam inclusief Dordrecht en de Drechtsteden. Onder samenwerking verstaan wij niet een afnemers- of leveranciersrelatie. Met samenwerking bedoelen wij een relatie waarbij uw organisatie inhoudelijk en/of organisatorisch samenwerkt met één of meer andere culturele instellingen. Dat kan structureel of projectmatig zijn.

Samenwerkingspartners

19. Werkt uw organisatie samen met andere culturele instellingen in de **gemeente Rotterdam**?

- Ja
- Nee
- Weet niet

20. Wie zijn de belangrijkste samenwerkingspartners in de **gemeente Rotterdam**?

(noem maximaal vijf samenwerkingspartners)

- Samenwerkingspartner 1
- Samenwerkingspartner 2
- Samenwerkingspartner 3
- Samenwerkingspartner 4
- Samenwerkingspartner 5

21. Op welk gebied werkt u primair samen met de samenwerkingspartners uit de **gemeente Rotterdam**?

(meerdere primaire gebieden per partner mogelijk)

- Samenwerkingspartner 1: productie, presentatie, promotie, personeel, talentontwikkeling, educatie, anders
- Samenwerkingspartner 2: productie, presentatie, promotie, personeel, talentontwikkeling, educatie, anders
- Samenwerkingspartner 3: productie, presentatie, promotie, personeel, talentontwikkeling, educatie, anders

- Samenwerkingspartner 4: productie, presentatie, promotie, personeel, talentontwikkeling, educatie, anders
- Samenwerkingspartner 5: productie, presentatie, promotie, personeel, talentontwikkeling, educatie, anders

S.v.p. 'Anders, namelijk specificeren

22. Is de samenwerking met deze partners uit de **gemeente Rotterdam** voornamelijk structureel of projectmatig?

(één antwoord per samenwerkingspartner)

- Samenwerkingspartner 1: structureel, projectmatig
- Samenwerkingspartner 2: structureel, projectmatig
- Samenwerkingspartner 3: structureel, projectmatig
- Samenwerkingspartner 4: structureel, projectmatig
- Samenwerkingspartner 5: structureel, projectmatig

23. Kunt u kort aangeven wat het belangrijkste resultaat is van de samenwerking met deze Rotterdamse partners?

- Samenwerkingspartner 1
- Samenwerkingspartner 2
- Samenwerkingspartner 3
- Samenwerkingspartner 4
- Samenwerkingspartner 5

24. Werkt uw organisatie samen met andere culturele instellingen in **de regio Rotterdam inclusief Dordrecht en de Drechtsteden**?

- Ja
- Nee
- Weet niet

25. Wie zijn de belangrijkste samenwerkingspartners in de **regio Rotterdam inclusief Dordrecht en de Drechtsteden**?

(noem maximaal vijf samenwerkingspartners)

- Samenwerkingspartner 1
- Samenwerkingspartner 2
- Samenwerkingspartner 3
- Samenwerkingspartner 4
- Samenwerkingspartner 5

26. Op welk gebied werkt u primair samen met de samenwerkingspartners uit **de regio Rotterdam inclusief Dordrecht en de Drechtsteden**?

(meerdere primaire gebieden per partner mogelijk)

- Samenwerkingspartner 1: productie, presentatie, promotie, personeel, talentontwikkeling, educatie, anders
- Samenwerkingspartner 2: productie, presentatie, promotie, personeel, talentontwikkeling, educatie, anders
- Samenwerkingspartner 3: productie, presentatie, promotie, personeel, talentontwikkeling, educatie, anders
- Samenwerkingspartner 4: productie, presentatie, promotie, personeel, talentontwikkeling, educatie, anders
- Samenwerkingspartner 5: productie, presentatie, promotie, personeel, talentontwikkeling, educatie, anders

S.v.p. 'Anders, namelijk specificeren

27. Is de samenwerking met deze partners uit de **regio Rotterdam inclusief Dordrecht en de Drechtsteden** voornamelijk structureel of projectmatig?

(één antwoord per samenwerkingspartner)

- Samenwerkingspartner 1: structureel, projectmatig
- Samenwerkingspartner 2: structureel, projectmatig
- Samenwerkingspartner 3: structureel, projectmatig
- Samenwerkingspartner 4: structureel, projectmatig
- Samenwerkingspartner 5: structureel, projectmatig

28. Kunt u kort aangeven wat het belangrijkste resultaat is van de samenwerking met deze regionale partners?

- Samenwerkingspartner 1
- Samenwerkingspartner 2
- Samenwerkingspartner 3
- Samenwerkingspartner 4
- Samenwerkingspartner 5

29. Mag LAgrou contact met u opnemen als zij vragen hebben over de gegeven antwoorden?

- Ja
- Nee

30. Kunt u uw contactgegevens hieronder vermelden?

- Naam contactpersoon
- Naam organisatie
- E-mailadres
- Telefoonnummer

Hartelijk dank voor het invullen van de vragenlijst. De informatie is voor ons zeer nuttig als input voor het opstellen van het stedelijke cultuur-regioprofiel van Rotterdam. De informatie zal vertrouwelijk worden behandeld en niet zichtbaar of herleidbaar zijn voor derden. Voor vragen kunt u contact opnemen met LAgrou (karinswart@lagrou.nl)

Colofon

De onderstaande personen hebben bijgedragen aan de totstand-
koming van deze notitie:

Begeleidingsgroep gemeente Rotterdam

Alice Vlaanderen

Sonja Pruijters

Olga Smit

Andrea Svedlin

LAGroup onderzoeksteam

Stephen Hodes

Karin Swart

Birte Querl

LAGroup bv

Postbus 1558

1000 BN Amsterdam

T 020-550 2020

E stephenhodes@lagroup.nl

E karinswart@lagroup.nl

W www.lagroup.nl

September 2018